

Viêm gan loại C là gì?

Viêm gan loại C là bệnh do siêu vi (một loại vi trùng) gây bệnh gan. Siêu vi viêm gan C tìm thấy trong máu và gan của người bị nhiễm bệnh viêm gan loại C.

Viêm gan loại C lây truyền như thế nào?

Siêu vi lây truyền chủ yếu qua đường máu. Người có nguy cơ mắc bệnh là người đã được truyền máu hay cấy ghép cơ quan trước năm 1992, hoặc những người sử dụng hay đã sử dụng kim có dính máu (thí dụ như chích ma túy). Kể từ tháng Bảy năm 1992, việc cung cấp máu đã được kiểm tra siêu vi cẩn thận và cung cấp máu được xem như an toàn.

Siêu vi viêm gan C có thể lây truyền khi máu (hay dịch lỏng có máu) tiếp xúc với vết cắt trên da hay các mô khác. Điều này có thể xảy ra ngay cả khi những vết cắt này không được nhìn thấy. Siêu vi viêm gan C cũng có thể lây truyền khi giao hợp, nhưng không dễ lây như HIV, siêu vi gây bệnh AIDS.

Siêu vi viêm gan C không lây qua tiếp xúc thông thường như ôm, bắt tay, ho, hay dùng chung đồ ăn hay thức uống. Quý vị không thể mắc bệnh viêm gan loại C khi cho máu.

Viêm gan loại C nguy hiểm như thế nào?

Mắc bệnh viêm gan loại C rất nguy hiểm. Phần lớn người mắc bệnh sẽ mang siêu vi trong người suốt đời. Một số người này sẽ bị hư gan và cảm thấy rất yếu. Những người khác có thể cảm thấy khỏe mạnh trong nhiều năm sau khi được chẩn đoán là bị viêm gan loại C. Siêu vi này có thể gây xơ gan (gan đóng sẹo) và/hoặc ung thư gan ở một số người mắc bệnh. Trong khi phần lớn người ta sẽ không bị hư gan hay ung thư gan khi mắc bệnh viêm gan loại C, chúng tôi không thể nói ai sẽ hoặc sẽ không có những vấn đề này.

Ai có nguy cơ nhiễm bệnh viêm gan loại C?

Người có nguy cơ nhiễm bệnh viêm gan loại C nếu họ:

- ✦ sử dụng thuốc bầy bán lẻ đường hoặc dùng chung kim chích, dù chỉ một lần;
- ✦ được truyền máu, sản phẩm máu, hay cấy ghép cơ quan trước tháng Bảy năm 1992;
- ✦ có nhiều bạn tình, đặc biệt nếu không dùng bao cao su;
- ✦ là nhân viên chăm sóc sức khỏe (như bác sĩ hay y tá) có thể bị phơi nhiễm máu hay kim chích;
- ✦ là trẻ sơ sinh có mẹ nhiễm bệnh viêm gan loại C; hay
- ✦ bị thẩm tách thận.

Có điều trị cho viêm gan loại C?

Thuốc gọi là interferon có thể thành công đáng dùng để điều trị viêm gan loại C. Thuốc này thường dùng kết hợp với loại thuốc khác như Ribavirin. Người được chẩn đoán mắc bệnh viêm gan loại C không nên uống rượu hay dùng thuốc có hại cho gan. Người mắc bệnh viêm gan loại C được khuyến nên chích ngừa viêm gan loại A và B, hai loại siêu vi khác gây tổn hại cho gan nếu họ có nguy cơ nhiễm bệnh. Kháng sinh (thuốc diệt vi khuẩn) không tiêu diệt được siêu vi viêm gan C. Hỏi bác sĩ của quý vị về các lựa chọn điều trị và các bước mà quý vị có thể thực hiện để bảo vệ cho gan của mình.

Có thể ngừa viêm gan loại C ra sao?

Không có vắc xin ngừa viêm gan loại C. Cách tốt nhất để ngăn ngừa viêm gan loại C là tránh tiếp xúc với máu. Điều này bao gồm không dùng chung kim, dao cạo râu, hay bàn chải đánh răng. Ngân hàng máu giờ đây có xét nghiệm máu hiến tặng để xem có siêu vi viêm gan C không, vì thế nguy cơ mắc bệnh do truyền máu rất thấp. Quý vị cũng có thể mắc bệnh viêm gan loại C do giao hợp với người mắc bệnh này; sử dụng bao cao su có thể giảm nguy cơ bị lây nhiễm.

Ngừa sự lây nhiễm viêm gan loại C:

- Nếu quý vị chích ma túy, không bao giờ dùng chung với người khác. Không dùng chung ống hít cocaine hay chất ma túy hít khác vì những thứ này có thể dính máu trên đó. Vạch ra chương trình điều trị có thể giúp quý vị ngưng sử dụng được phẩm gây nghiện.
- Sử dụng bao cao su mỗi khi giao hợp.
- Chỉ nên xăm mình hoặc số lỗ trên cơ thể ở những nơi có dùng dụng cụ vô trùng.
- Nhân viên chăm sóc sức khỏe và người quét dọn trong bệnh viện hay những nơi có dùng kim chích hay kim nên thực hiện phòng ngừa tiêu chuẩn (chung) cho mỗi bệnh nhân.
- Nếu quý vị nhiễm viêm gan loại C, không dùng chung dao cạo râu hay bàn chải đánh răng.
- Nếu quý vị nhiễm viêm gan loại C, không hiến máu, tinh dịch, hay bộ phận trong cơ thể.

Còn những loại viêm gan siêu vi khác thì sao?

Có vài loại siêu vi viêm gan khác nhau. Nếu quý vị đã mắc một loại, quý vị vẫn có thể bị nhiễm các loại khác. Siêu vi lây truyền qua phân (phần) thông qua tiếp xúc gần hay thức ăn và nước bị nhiễm bẩn. Ngay cả lượng rất ít phân không nhìn thấy được có thể mang siêu vi này. Có vắc xin ngừa viêm gan loại A. Siêu vi viêm gan B lây truyền qua máu và dịch lỏng trong cơ thể, như tinh dịch. Cũng có vắc xin ngừa viêm gan loại B. Nếu mắc bệnh viêm gan loại C, hỏi bác sĩ để chích ngừa viêm gan loại A và B. Xét nghiệm máu có thể cho biết quý vị đã bị nhiễm các loại siêu vi khác không.

Quý vị có thể biết thêm thông tin ở đâu?

- Gọi cho bác sĩ, y tá, hay bệnh xá
- Gọi cho phòng y tế địa phương, có ghi trong sổ niên giám điện thoại dưới phần chính quyền.
- Liên lạc:
  - Sở Y Tế Massachusetts (Massachusetts Department of Public Health – MDPH) đường dây miễn phí ở số 1-888-443-HepC (4372) hay viếng thăm mạng lưới về viêm gan C của MDPH tại <http://www.masshepc.org>
  - Đường dây về Viêm Gan ở Trung Tâm Kiểm Soát và Ngăn Ngừa Bệnh (Centers for Disease Control and Prevention – CDC) ở số 1-888-4HEPCDC (1-888-443-7232) hoặc mạng lưới CDC tại: <http://www.cdc.gov/ncidod/diseases/hepatitis/index.htm>